

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-6-031 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 22-43/638-268
Karar Tarihi : 22.09.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Özgür BAL, Elif Sıdıka SARI YILDIZ, Alican KORKMAZ

C. BİLDİRİMDE

BULUNANLAR : - Türkiye Seramik Federasyonu
Temsilcileri: Av. Prof. Dr. İ. Yılmaz ASLAN, Av. Orhan ÜNAL,
Av. Nurhayat ŞEN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza 38/8 Balmumcu
Beşiktaş/İSTANBUL

(1) **D. DOSYA KONUSU: Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği ve Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği üyelerinin faaliyetlerine ilişkin birtakım bilgilerin, bir danışmanlık şirketi tarafından toplanarak katılımcı üyeler ve kamu ile paylaşılmasına ilişkin uygulamaya menfi tespit verilmesi/muafiyet tanınması talebi.**

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 23.06.2021 tarih ve 18863 sayılı ile intikal eden bildirim üzerine düzenlenen 20.09.2022 tarihli ve 2021-6-031/MM sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- Türkiye Seramik Federasyonu tarafından alınan yönetim kurulu kararı uyarınca Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği ve Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği üyelerinin faaliyetlerine ilişkin birtakım bilgilerin bağımsız bir danışmanlık şirketi tarafından toplanarak katılımcı üyeler ve kamu ile paylaşılmasına ilişkin uygulamaların, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

- Söz konusu uygulamalara aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında sayılan şartların tamamını sağlaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınabileceği

sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. İlgili Teşebbüsler

G.1.1 Türkiye Seramik Federasyonu (SERFED)

(4) SERFED; Türk seramik sektöründeki sektör sorunlarını çözmek, üyeler arası kültürel, mesleki, teknik, ticari, ekonomik, hukuki ve idari konularda dayanışma sağlamak amacıyla 1986 yılında Ankara'da kurulmuştur. Başvuruda, SERFED'in amacı ve çalışma konuları; "Türk seramik alt sektöründeki üretici kuruluşlara ve çalışanlarına rehberlik etmek; küresel rekabetin getirdiği koşullarda üyelerinin rekabetçi şekilde yapılanmalarına yönelik ortak işbirliği alanları yaratmak; ulusal pazarda seramik sanayii

ürünlerinin etkinliğini artırmak ve yeni kullanım alanları yaratmak; uluslararası pazarlarda Türk seramik ürünlerinin tanıtımı ve pazar payını artırıcı girişimlerde bulunmak, sektörün üretim ve ticaretinin meslek ahlakı ile kamu yararına uygun çalışmalarını denetlemek ve bu konuda gelişmelerine yardımcı olmak” olarak açıklanmıştır.

- (5) SERFED'in hâlihazırda, üyelerini seramik karo, vitrifiye, refrakter ve ham madde üretimi alanlarında faaliyet gösteren teşebbüslerin oluşturduğu ve Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği (SERKAP), Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği (SERSA), Seramik, Cam ve Çimento Hammaddeleri Üreticileri Derneği (SERHAM), Teknik Seramik ve Refrakter Üreticileri Derneği (SEREF), Tesisat İnşaat Malzemecileri Derneği (TİMDER), Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği (EBK) ve Türk Seramik Derneği (TSD) olmak üzere toplam yedi dernek üyesinin bulunduğu belirtilmiştir.

G.1.2 Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği (SERKAP)

- (6) SERKAP; Türk seramik sektöründeki yer karosu, duvar karosu, porselen karo gibi seramik kaplama malzemelerini (SKM) üreten kuruluşları aynı çatı altında toplama gayesiyle 1996 yılında kurulmuştur. SERKAP'ın üyeleri arasında; tek çatı altında entegre üretim de yapabilen, SKM üreticileri yer almaktadır.

G.1.3 Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği (SERSA)

- (7) SERSA ise 1996 yılında, Türk seramik sektöründeki lavabo, klozet, musluk taşı, duş teknesi vb. her türlü seramik sağlık gereçlerini (SSG) üreten kuruluşları bir araya getirmek gayesiyle kurulmuş bir dernektir.

G.2. Sektöre İlişkin Bilgiler

- (8) Seramik sektörü; SKM, SSG, seramik sofa ve mutfak eşyaları, porselen sofa ve mutfak eşyaları, teknik seramikler, refrakter harç ve tuğlalar ile seramik ham maddeleri alt sektörlerinden oluşan inşaat sektörüne önemli oranda girdi sağlayan bir sanayi dalıdır.
- (9) Seramik sektörü temel olarak "genel seramikler" ve "teknik seramikler" olarak ikiye ayrılmaktadır. Genel seramikler metal oksitleri içeren kil, kaolin, kuvars, kalsit gibi inorganik ham maddelerin belirli oranlarda karıştırılıp şekillendirilerek yüksek sıcaklıklarda pişirilmesiyle elde edilmektedir. Teknik seramikler ise genel seramiklerin yapımında kullanılan oksitlere ilave olarak karbür, nitrür vb. oksit dışı ve silikat malzemelerin belirli oranda karıştırılıp şekillendirilerek pişirilmesiyle ortaya çıkmaktadır.
- (10) T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan Seramik Sektör Raporu'nda¹ yer alan bilgilere göre; sektörün lokomotif ürün grubu seramik karodur. Türkiye sahip olduğu 431.600.000 m² kurulu kapasite ile SKM üretiminde Avrupa'da üçüncü, dünyada dokuzuncu sırada; ihracat açısından ise Avrupa'da üçüncü ve dünyada altıncı sırada yer almaktadır.
- (11) Seramik kaplama sanayisi inşaat seramikleri içindeki iki büyük gruptan biri olup Türkiye'nin geleneksel üretici olduğu inşaat malzemesi sanayilerinin başında gelmektedir. Seramik kaplama sanayisi hem ihracat yapmakta hem de yurtiçi ihtiyacın önemli bir bölümünü ülke içerisinde yapılan üretim ile karşılamaktadır. Seramik Sektör Raporu'nda ayrıca seramik kaplama üretiminin yıllar itibarıyla kademeli bir artış

¹ <https://www.sanayi.gov.tr/assets/pdf/plan-program/SeramikSektorRaporu2020.pdf>, (Erişim Tarihi: 24.03.2022)

gösterdiği, ancak üretimin 2019 yılında %12 düşerek 4,88 milyon tona indiği görülmektedir.

- (12) Raporda ayrıca Türkiye'nin, Avrupa'daki en büyük SSG üreticisi ve ihracatçısı ülke konumunda yer aldığı, dünya üretiminin %10'una yakınına ürettiği bilgisine yer verilmektedir. Günümüzde ilgili sektörde üretim yapan büyük ölçekli dokuz adet üretici teşebbüsün bulunduğu belirtilmektedir. Türkiye'de SSG üretiminin 2014-2017 yılları arasında kademeli bir artış gösterdiği ancak, üretimin 2018 yılında %0,6 oranında gerileyerek 350 bin ton olarak gerçekleştiği, 2018 yılı ile benzer şekilde 2019 yılında da üretimde %7,8'lik bir daralma yaşandığı ve üretimin 322.700 tona düştüğü görülmektedir.
- (13) Seramik sektörüne ait alt kırılımlar incelendiğinde; SSG lavabo, klozet, bide gibi ürünlerden oluşmaktadır. SSG grubunda yer alan ürünler; türüne, ebadına, niteliğine göre *Vitreous China* (VC) veya *Fine Fire Clay* (FFC) adlı çamur türlerinden biri ile üretilmektedir. SKM ürün grubu ise su emme oranına göre; duvar karosu, yer karosu ve porselen karo olmak üzere üç ana gruba ayrılmaktadır.

G.3. İlgili Pazar

G.3.1 İlgili Ürün Pazarı

- (14) SKM, yer ve duvar karoları olarak kullanıldığı alana göre ayrılmakta olup duvar karoları fayans olarak adlandırılmaktadır. Genellikle yüzey sertliği ve mukavemeti düşük, su emme değeri ise yüksek olmakta ve çoğunlukla iç mekânlarda kullanılmaktadır. Buna karşılık yer karoları, su emme oranı görece daha düşük, mukavemeti ise daha yüksek olduğundan hem iç hem de dış mekânlarda tercih edilebilmektedir. SKM'ler için bir diğer sınıflandırma sertlik, çizilme, su emme, kalınlık ve incelik özelliklerine göre yapılmaktadır. Bunlardan su emme oranına göre yapılan sınıflandırmada %0,5'ten az su emme derecesine sahip seramik türü granit olarak adlandırılmaktadır.²
- (15) SSG ise seramikten yapılmış, genellikle banyo ve tuvaletlerde kullanılan malzemeler olarak ifade edilmekte olup, üretilen çamur türüne göre VC ve FFC olarak iki ana grup altında sınıflandırılmaktadır. FFC çamuru genellikle büyük ebatlı ve sağlamlık gerektiren lavabo, klozet, tezgâh, duş teknesi gibi ürünlerin üretiminde kullanılırken VC çamuru daha küçük boyutlu lavabolar, klozetler gibi diğer SSG'nin üretiminde kullanılmaktadır. FFC ve VC çamurları arasında maliyet, pişme sırasında piroplastik deformasyona uğrama, su emme oranı gibi konularda farklılıklar bulunmaktadır. SSG'nin üretiminde VC çamuru daha düşük su emme ve perozite (gözenek) değerlerine sahip olduğu için hijyen ve mukavemet açısından daha çok tercih edilmektedir. Keza FFC çamuru, VC çamurundan %30 daha maliyetli³ olup FFC çamurunun hazırlama aşamasının ve kullanılan ham maddelerin VC'den farklı olması nedeniyle yeni bir üretim hattı gerektirmektedir. Bu da üretici için ek tesis kurulumu ve işçilik maliyetine yol açmaktadır.
- (16) SKM ve SSG'nin kullanım amaçları ve alanlarına göre çeşitli ürünleri içermesi ve bu ürünlerin kalite, dayanıklılık, görsellik vb. kriterlere göre farklı tüketici gruplarına hitap etmesine karşın T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yayınlanan Seramik Sektör Raporu ve Kurulun sektöre yönelik almış olduğu kararlar⁴ incelendiğinde;

² 26.12.2019 tarihli ve 19-46/772-333 sayılı Kurul kararı.

³ Tunçel, D. Y., (2012), Seramik Sağlık Gereçleri Bünyelerinin Piroplastik Deformasyonunun Azaltılması, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye.

⁴ 24.04.2006 tarihli ve 06-29/355-87 sayılı, 20.06.2007 tarihli ve 07-53/581-192 sayılı, 20.06.2008 tarihli ve 08-40/527-195 sayılı, 13.03.2013 tarihli ve 13-14/201-103 sayılı, 03.04.2014 tarihli ve 14-13/236-102

seramik sektörüne ilişkin ilgili ürün pazarlarının seramik kaplama malzemeleri, seramik sağlık gereçleri, sofa ve süs eşyaları, refrakter, tuğla-kiremit ve teknik seramikler şeklinde alt pazarlara ayrılabilirdiği görülmektedir.

- (17) Bu çerçevede, dosya kapsamında ilgili ürün pazarları “*seramik kaplama malzemeleri pazarı*” ve “*seramik sağlık gereçleri pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

G.3.2 İlgili Coğrafi Pazar

- (18) Bildirim konusu uygulamanın Türkiye genelinde faaliyet gösteren SKM ve SSG üreticilerini kapsamaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

G.4. Bildirim Konusu İşleme İlişkin Bilgiler

- (19) Bildirime konu uygulama SERFED tarafından alınan yönetim kurulu kararı uyarınca SERSA ve SERKAP üyelerinin faaliyetlerine ilişkin birtakım bilgilerin üçüncü taraf bağımsız bir danışmanlık şirketi tarafından toplanması ve toplanan verilerin belirli periyotlarda hem katılımcı üyeler ile hem de SERFED resmi sitesi üzerinden kamu ile paylaşılmasına ilişkindir.
- (20) Bildirim formunda yer alan bilgilere göre; SERFED üyeleri olan SERSA ve SERKAP üyelerinden gönüllü katılım esaslı çerçevesinde SSG ve SKM pazarlarına ilişkin olarak personel sayısı, elektrik tüketimi, doğalgaz tüketimi, karbon salınımı, kapasite, üretim ve satış verileri; üçüncü taraf bağımsız bir danışmanlık şirketi tarafından her bir yıllık periyodun sonunda toplanıp konsolide edilecek ve üç ay bekletildikten sonra SERFED’in resmi internet sitesinden kamuya ilan edilecektir.
- (21) SERFED tarafından bildirim konu uygulamanın amacı; SSG ve SKM pazarlarındaki gelişmelerin takip edilmesi, endüstri büyüklüğü hakkında bilgiler oluşturulması, dünya rakamları ile karşılaştırma yapmaya müsait sağlıklı istatistik veriler çıkartılması, sektör açısından öngörülebilirlik sağlanması, kamu otoritelerine gerekli bilgilerin sunulabilmesi olarak belirtilmiş olup paylaşımına konu bilgilere aşağıdaki tabloda iki ayrı başlık halinde yer verilmiştir.

Tablo-1: Paylaşım Konu Bilgiler

SSG	SKM
Aktif Çalışan Sayısı	Aktif Çalışan Sayısı
Yıllık Enerji Tüketimi - <i>Elektrik Tüketimi (Kwh)</i> - <i>Doğalgaz Tüketimi (m³)</i>	Yıllık Enerji Tüketimi - <i>Elektrik Tüketimi (Kwh)</i> - <i>Doğalgaz Tüketimi (m³)</i>
Yıllık Toplam Karbon Salınım Miktarı (Kg)	Yıllık Toplam Karbon Salınım Miktarı (Kg)
Kapasite (Adet&Ton)	Kapasite (Adet&Ton)
Yıllık Üretim Miktarları (Adet&Ton) - <i>FFC</i> - <i>VC</i>	Yıllık Üretim Miktarları (Adet&Ton) - <i>Porselen Karosu</i> - <i>Yer Karosu</i> - <i>Duvar Karosu</i>
Yıllık Satış Miktarı (Adet) - <i>İç Piyasa Satış Miktarı</i> - <i>Dış Piyasa Satış Miktarı</i>	Yıllık Satış Miktarı (Adet) - <i>İç Piyasa Satış Miktarı</i> - <i>Dış Piyasa Satış Miktarı</i>

- (22) Bildirime konu uygulama kapsamında, bilgi paylaşımının kapsamı ve yöntemi aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

- SERKAP ve SERSA üyesi teşebbüsler veri paylaşımına katılıp katılmamakta tamamen serbest olacaklardır.
- Veriler SERKAP ve SERSA'nın üye teşebbüslerinden, gizlilik sözleşmesi akdedilecek olan bir danışmanlık şirketi tarafından toplanacak ve kümülatif hale getirilecektir. SERFED söz konusu verilerin toplanması ve konsolide edilmesi süreçlerine dahil olmayacaktır. Danışman firma tarafından konsolide edilen veriler, SERFED'in internet sitesinde kamuya açılacaktır.
- Bahsi geçen danışmanlık şirketi ile veri paylaşımında bulunmak isteyen her bir teşebbüs arasında öncelikle gizlilik sözleşmesi akdedilecektir.
- SERKAP ve SERSA'nın gönüllü katılımcılarından bir yıllık dönemlerin sonunda toplanacak veriler, teşebbüs ve/veya coğrafi bölge bazında alt kırılım içermeyecek, üyelerin birbirlerinin bireysel verisine ulaşabilmesi söz konusu olmayacaktır.
- Toplanacak verilere istinaden danışman firma tarafından hazırlanan dokümanda; üretim, satış, fiyat ve kapasite kullanım oranlarının gelecekteki durumlarına dair tahminler yahut teşebbüslerin karşılıklı rekabetçi davranışlarını etkileyebilecek herhangi bir yorum, analiz veya tavsiye yer almayacaktır.
- Danışmanlık şirketi; ilgili veri havuzunda en az 5 (beş) katılımcı olmaksızın veri derlemesi ve paylaşımı yapmayacaktır. En az 5 (beş) katılımcı şartı FFC, VC, yer karosu, duvar karosu ve porselen karonun her biri için ayrıca aranacaktır.
- En az 5 (beş) katılımcı şartı sağlanmış olmasına rağmen, katılımcılardan birinin verisinin toplam veri içerisindeki ağırlığı %25'in üzerinde ise ilgili veriye ilişkin o yıl için paylaşım yapılmayacaktır.
- Bağımsız danışmanlık şirketi, katılımcı üye teşebbüslerden 1 (bir) yıllık döneme ilişkin tüm verileri topladıktan sonra derleyecektir. Derlenmiş olan geçmiş bir yıllık döneme ilişkin veriler, yılın bitiminden itibaren 3 (üç) ay geçtikten sonra paylaşılacaktır (Örneğin; 2021 yılına ilişkin veriler, 2022 yılının Nisan ayında yayımlanacaktır).

(23) Bildirim konusu uygulamaya ilişkin özet tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo-2: Bildirime Konu Uygulamaya İlişkin Özet Tablo

Paylaşılması Planlanan Bilgi	Alt Kırılım	Paylaşım Sıklığı	Eskitme Süresi	Katılımcı Sayısı	Katılımcı Veri Ağırlığı	Toplanma Yöntemi	Açıklanma Şekli
Çalışan sayısı	Bildirilen dönemdeki çalışan sayısı	1 yıllık veri yılda bir defa	3 ay	En az 5 gönüllü katılımcı	Hiçbir katılımcının verisi toplam veri ağırlığının %25'ini geçmeyecek	Danışmanlık şirketi	Kamu
Kapasite	Toplam (m ² -adet-ton)						
Üretim (m ² -adet-ton)	- FFC						
	- VC						
	- Porselen karosu						
	- Yer karosu						
- Duvar karosu							
- Toplam							
Satış (m ² -adet)	- İç piyasa - Dış piyasa						
Enerji	- Doğalgaz (m ³)						
	- Elektrik (Kwh)						
	- Toplam (Kwh/Net ton)						
Karbon salınımı	Toplam						

Kaynak: Bildirim formu

G.5. Bilgi Değişimine İlişkin Geçmiş Tarihli Kurul Kararları

- (24) Kurulun Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) kararında⁵, OSD tarafından, aylık olarak hafif ticari araçlar (otomobil, kamyonet ve minibüs), kamyon, otobüs, midibüs ve traktör başlıkları altında “kapasite ve kapasite kullanım oranı” bilgilerinin paylaşılmasının planlandığı; söz konusu bilgilerin firma ve model belirtilmeksizin Türkiye toplamı olarak paylaşılacağı anlaşıldığından, mevcut haliyle koordinasyon riski taşımadığı ve bu sebeple bu paylaşımlara menfi tespit belgesi verilebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Firma ve model belirtilmeksizin aylık üretim miktarlarının belirli araç türleri bakımından paylaşılmasının da aynı kapsamda değerlendirilebileceğine yer verilen kararda, söz konusu bilgilerin firma ve model bazında paylaşılması talebine ise bireysel muafiyet tanınmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (25) Petrol Sanayi Derneği (PETDER) veya anlaşılacak bağımsız bir araştırma kuruluşu tarafından haftalık ya da aylık olarak akaryakıt ve LPG piyasasında bazı bilgilerin toplanarak kamuoyu ile paylaşılmasına yönelik menfi tespit/muafiyet başvurusunun değerlendirildiği Kurul kararında⁶;
- 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu, 5307 sayılı LPG Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil düzenlemeler uyarınca rafineri ve dağıtım lisansı sahiplerinin düzenli olarak fiyat, üretim, satış, ithalat, ihracat vb. bilgilerini Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna (EPDK) bildirme zorunluluğu bulunduğu,
 - EPDK tarafından toplanan bu bilgiler çerçevesinde belirli bir bölgeye ilişkin olarak en yüksek işlem hacmine sahip sekiz dağıtım şirketinin tavsiye edilen tavan fiyatlarının ortalamasının, il özelinde satış miktarlarının, rafineri, üretim ve ithalat fiyatlarının düzenli olarak yayımlanan sektör raporları içerisinde “Özet Piyasa

⁵ 20.09.2012 tarih ve 12-44/1350-455 sayılı Kurul kararı.

⁶ 22.09.2011 tarihli ve 11-48/1215-428 sayılı Kurul kararı.

Rakamları” başlığı altında veya internet sitesi aracılığıyla EPDK tarafından duyurulduğu,

- Her bir dağıtım şirketinin, zorunlu olarak, ilçe bazında tavsiye edilen bayi satış fiyatlarını internet aracılığıyla yayımlamak durumunda olduğu ve bu bilgilere ayrıca EPDK’nın internet sitesinden de erişilebildiği,
- Ayrıca, akaryakıt pazarında toptan, dağıtıcı ve bayi fiyat ortalamalarına, aylık olarak yayımlanan sektör raporlarında haftalar itibarıyla yer verildiği,
- Gerek beyaz akaryakıt ürünleri ve oto LPG pazarlarına ilişkin mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler, gerekse EPDK uygulamaları nedeniyle, ilgili pazarlarda bilgiye erişimin son derecede kolay ve maliyetsiz olduğu, anılan pazarların aşırı derecede şeffaflaşmış bir yapı arz ettiği,
- Başvuru kapsamında paylaşılması öngörülen bilgilerin önemli bir kısmının gerçek anlamda kamuya açık bilgi niteliğinde olduğu, dolayısıyla bu tür bilgilerin rakipler arasında paylaşılmasının rekabeti kısıtlayıcı etki doğurmayacağı,
- Bilgilerin bağımsız üçüncü kuruluşlar tarafından derlenip paylaşılabilmesinin taahhüt edildiği,
- Derleme sonucunda oluşturulacak istatistiki verilerin hiçbir teşebbüsün bireysel fiyat, maliyet veya kârlılık gibi bilgilerini içermeyeceği ve bilgi paylaşımının kamuya açık bir şekilde yapılacağı

hususları dikkate alınarak, söz konusu bilgi değişimine menfi tespit belgesi verilmesine hükmedilmiştir.

- (26) Kurulun Boya Sanayicileri Derneği (BOSAD) kararında⁷ ise; üye teşebbüslerin tonaj (iç satış miktarları) ve ciro bilgilerinin, geçmiş döneme ait üç aylık ve yıllık sektörel toplam ciro ve satış miktarı, kümülatif bir Türkiye verisi olarak teşebbüs isimlerini belirtmeden, bölgesel olarak ayırmadan, toplam sektör verisi şeklinde bağımsız bir denetim kuruluşu ile gizlilik anlaşması çerçevesinde paylaşılmasına ilişkin talep değerlendirilmiştir. Kurul, pazara giriş engellerinin ve dağıtım kanallarında kısıtlamanın mevcut olmadığını değerlendirdiği boya ürünleri pazarında, bağımsız denetim kuruluşunun varlığı, verilerin kümülatif olması, kamuya paylaşım ve boya pazarında faaliyet gösteren hiçbir teşebbüsün dışarıda kalmaması hususlarını da dikkate alarak bilgi değişimine muafiyet tanınabileceği sonucuna ulaşmıştır.
- (27) Bununla birlikte Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği (İMDER) tarafından iş ve inşaat makinelerine ilişkin satış ve kiralama adetlerinin derlenerek “imderonline” platformu üzerinden sektör açısından öngörülebilirlik sağlamak ve kamu otoritelerine gerekli bilgileri sunmak amacıyla üyeleriyle paylaşılan ve/veya paylaşılması öngörülen raporlara menfi tespit verilmesi ya da muafiyet tanınması talebinin değerlendirildiği Kurul kararında⁸;
- Bilgi değişimine konu unsurlardan teşebbüs bazında aylık satış miktar verileri görece rekabetçi açıdan daha riskli olarak değerlendirilebilecek iken dönemlik rapor ve altı aylık veri eskitmeli rapor gibi potansiyel olarak daha az riskli alanlar oluşturduğu,
 - İMDER tarafından yayımlanması planlanan yeni aylık raporda teşebbüs bazında (bireysel veri) bölge seviyesinde satış miktarı bilgisi ve yeni üç aylık veri eskitme

⁷ 26.06.2012 tarihli ve 12-35/984-301 sayılı Kurul kararı.

⁸ 19.11.2020 tarih ve 20-50/688-302 sayılı Kurul kararı.

raporunda il seviyesinde teşebbüslerin kümülatif ve selektif satış miktarı bilgisinin rekabetçi değerlendirmeler bakımından endişe doğurucu niteliği haiz olduğu,

- İMDER üyelerinin hepsinin raporlama faaliyetlerine katılmadığı, İMDER'e üye olmayan teşebbüsler ve İMDER üyesi olup veri paylaşmayan teşebbüslerin İMDER üyelerinin neredeyse yarısı olduğu değerlendirildiğinde ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmadığı, zira herhangi bir rekabetçi endişenin doğduğu varsayımında dahi, veri paylaşımına katılmayan teşebbüslerin varlığının koordinasyon doğurucu etkinin önlenmesine neden olacağı,
- İMDER tarafından yayımlanması planlanan yeni aylık raporlardaki bilgi paylaşımında bu verilerin toplulaştırmaya tabi tutulmadan teşebbüsler bazında ve sadece İMDER üyeleriyle paylaşılacak olması, söz konusu verilerin oldukça yakın tarihli olması ve bu verilerin her ay paylaşılmasının planlanmasının, ilgili pazarlardaki stratejik belirsizliği arttırabileceği ve tarafların bağımsız davranma güdülerini zedeleyebileceği böylelikle rakip teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu ve anlaşmayı kolaylaştırmak suretiyle ilgili pazarlardaki rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabileceği,
- İkinci el raporlarının içerdiği bilgilerin hepsinin üç ay bazında toplulaştırıldığı, tüm raporların en az bölge bazında bilgiler içerdiği, raporlarda tür/tonaj bilgisine değil sınıf alt kırılımına yer verildiği; yeni dönemlik raporda teşebbüs bilgileri biten çeyrek sonunda paylaşılacak olup verinin yaşı yeterince eskimediğinden pazardaki stratejik belirsizliği etkileyebileceği ve rakipler arasındaki bir koordinasyon riski oluşabileceği ve rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanabileceği,
- İMDER tarafından paylaşılacak olan aylık, üç aylık, dönemlik ve karşılaştırma raporlarının birbirlerini tamamlayıcı niteliği haiz olduğu, aylık raporlarda yer verilmeyen verilere üç aylık raporlarda yer verildiği, üç aylık raporda yer verilmeyen verilere dönemlik raporlarda yer verildiği dolayısıyla üye teşebbüslerin yılın her zamanında birbirini denetleme imkân ve yetisine sahip olacağı; dolayısıyla pazar her ne kadar dinamik ve karmaşık yapıya sahip olsa da paylaşılacak veriler aracılığıyla pazarın şeffaflık seviyesinin artarak teşebbüsler arası koordinasyon sonucuna yol açabileceği

hususları dikkate alınarak, söz konusu bilgi değişimine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki koşulları sağlamaması nedeniyle, bireysel muafiyet tanınamayacağına karar verilmiştir.

G.6. Değerlendirme

G.6.1. Bildirim Konusu Uygulamanın Niteliğine İlişkin Değerlendirme

- (28) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrası; *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır."* hükmünü haizdir. Ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin gerekçesinde, teşebbüslerin ortak sorunlarıyla ilgilenmek üzere aralarında tüzel kişiliği olan veya tüzel kişiliği olmayan birlikler oluşturup zaman zaman üyeleri arasında rekabeti önleyerek üyelerinin daha fazla kazançlar elde etmelerine hizmet edici kararlar alabildikleri, bu gibi kararların da rekabet sistemine aykırı olup yasaklandığı belirtilmiştir. Teşebbüs birliği kavramı ise 4054 sayılı Kanun'un tanımlar başlıklı 3. maddesinde

"teşebbüslerin belli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler" şeklinde tanımlanmıştır.

- (29) Bu kapsamda, Kurulun geçmiş tarihli kararlarında⁹ da yer verildiği gibi meslek birlikleri 4054 sayılı Kanun kapsamında teşebbüs birliği sayılarak aynı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir. Dolayısıyla SERKAP ve SERSA da dâhil olmak üzere seramik sektöründe faaliyet gösteren birçok teşebbüsün üye olduğu toplam yedi dernek üyesi bulunan SERFED'in 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir teşebbüs birliği olduğu ve SERFED tarafından alınan 02.06.2021 tarihli yönetim kurulu kararı uyarınca SERSA ve SERKAP üyelerinin faaliyetlerine ilişkin birtakım bilgilerin toplanarak katılımcı üyeler ve kamu ile paylaşılmasına ilişkin uygulamanın ise bir teşebbüs birliği kararı niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.
- (30) Bildirim konusu uygulamaya ilişkin ilgili yönetim kurulu kararında SERFED tarafından bünyesindeki üye kuruluşlardan temin edilecek SSG ve SKM pazarlarına ilişkin verilerin; gönüllülük esası çerçevesinde, bağımsız bir üçüncü taraf danışmanlık firması tarafından yıllık olarak toplanacağı ve en az üç ay eskitilerek, yılda bir defa paylaşılacağına yer verilmektedir. Bu çerçevede dosya konusu uygulama, rekabet hukuku bağlamında teşebbüsler arasında bilgi değişimi kapsamında değerlendirilmektedir.

G.6.2. Bilgi Değişimine İlişkin Değerlendirme

- (31) Rakipler arası bilgi değişiminin ihlal niteliğinin belirlenmesi rekabet hukukundaki tartışmalı alanlardan birisini oluşturmaktadır. Zira bilgi değişimi, rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabileceği gibi, teşebbüslerin ve tüketicilerin daha etkin karar almalarına imkân tanıma potansiyeline de sahiptir. Teşebbüsler arasındaki bilgi değişimi, çeşitli etkinlik kazanımları ortaya çıkarabilmektedir. Örneğin bilgi değişimi, taraflar arasında bilgi asimetrisi sorununu ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca, teşebbüslerin, kendilerini rakipleriyle kıyaslamalarına imkân sağlayarak etkinliklerini arttırabilmektedir. Bunun yanı sıra bilgi paylaşımı, teşebbüslerin stoklarını azaltmasına, kolay bozulabilen ürünlerini tüketicilere daha hızlı ulaştırmasına ya da talebin istikrarsızlığından kaynaklanan maliyetlerini düşürmesine de yardımcı olabilmektedir. Araştırma maliyetleri azalan ve seçenekleri artan tüketiciler bu durumdan doğrudan fayda sağlayabilmektedir.¹⁰
- (32) Ancak, bilgi paylaşımı özellikle, teşebbüslerin, rakiplerinin pazar stratejileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağladığı durumlarda rekabetin kısıtlanmasına neden olabilmektedir. Bu tür bilgi değişimleri pazardaki geleceğe ilişkin belirsizlikleri azaltarak piyasanın öngörülebilirliğini arttırmakta ve nihayetinde teşebbüsler arasında koordinasyona yol açabilmektedir. Dahası rakipler arası bilgi değişimi, tarafların birbirlerinin faaliyetlerini kontrol etme aracı olarak kullanılmak suretiyle fiyat tespiti, arz kısıtı gibi üst anlaşmaların delili olarak kabul edilebilmektedir.¹¹
- (33) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'un (Kılavuz) 58. paragrafında bilgi değişiminin rekabet üzerindeki olası etkilerinin, her somut olayın kendine has özellikleri bağlamında incelenmesi gerektiği belirtilmektedir.¹² Bilgi değişiminin, 4054 sayılı

⁹ 20.02.2020 tarihli ve 20-38/526-234 sayılı, 27.04.2017 tarihli ve 17-14/196-82 sayılı, 16.12.2015 tarihli ve 15-44/729-265 sayılı, 09.07.2015 tarihli ve 15-29/428-124 sayılı, 18.03.2015 tarihli ve 15-12/166-78 sayılı Kurul kararları.

¹⁰ Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, 42. paragraf.

¹¹ Kurulun 08.02.2002 tarih ve 02-07/57-26 sayılı Gübre kararı, 06.09.2002 tarih ve 02-53/685-278 sayılı Yonga Levha kararı, 24.02.2004 tarih ve 04-16/123-26 sayılı Seramik kararı.

¹² Kılavuz'un 56. vd. paragraflarında, piyasada rekabeti kısıtlama amacıyla yapılan her türlü bilgi değişiminin, etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığının kabul edildiği ifade edilmektedir. Bilgi

Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlama etkisinin bulunması için, fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği ya da inovasyon gibi rekabet parametrelerinden en az biri üzerinde olumsuz etki doğurabilecek nitelikte olması gerekir. Bilgi değişiminin rekabet üzerindeki etkisi; pazarın yoğunlaşma derecesi, şeffaflığı, istikrarı, karmaşıklığı ve pazardaki teşebbüslerin benzerliği (simetri) gibi pazarın yapısına ilişkin unsurlar ile pazarı rakipler arası koordinasyona elverişli hale getirebilmesi nedeniyle paylaşılan bilginin niteliğine bağlıdır.¹³

- (34) Pazarın özellikleri bakımından öncelikle pazarın şeffaflığı ele alındığında bilgi değişimi şeffaflığı artırarak, fiyat, miktar, talep, maliyetler gibi rekabete duyarlı unsurlara ilişkin belirsizlikleri azaltabilir. Bu durumda yeterince şeffaf pazarlarda teşebbüsler işbirlikçi sonuca daha kolay ulaşabilecektir. Bilgi değişimi öncesinde pazarın şeffaflık düzeyi ne kadar düşükse, bilgi değişiminin rekabeti bozucu etkisi o kadar yüksek olacaktır. Pazarın şeffaf hale gelmesine katkıda bulunmayan bir bilgi değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığı, pazardaki şeffaflığı önemli ölçüde artıran bir bilgi değişimine kıyasla daha düşüktür. Dolayısıyla, pazarın bilgi değişimi öncesi ve sonrasındaki şeffaflık düzeyi ile bilgi değişiminin bu düzeyi nasıl değiştirdiği, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etki doğurma olasılığının belirleyici unsurudur. Bu bağlamda dikkat edilmesi gereken nokta, teşebbüslerin mevcut bilgiyi, rakiplerinin davranışlarını öngörmek için ne ölçüde kullanabileceğinin belirlenmesidir.
- (35) Pazarın yapısına ilişkin bir diğer önemli unsur pazarın yoğunlaşma derecesidir. Dar oligopollerde az sayıda teşebbüsün koordinasyon koşulları konusunda uzlaşmasının ve anlaşmadan sapmaların izlenmesinin kolay olması nedeniyle işbirlikçi sonuçların gerçekleşme olasılığı daha yüksektir. Dolayısıyla dar oligopollerde bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığı, diğer oligopollere kıyasla daha fazladır.
- (36) Öte yandan teşebbüslerin, karmaşık bir pazar yapısında işbirlikçi sonuca ulaşmaları daha zor olup işbirlikçi sonuçların ortaya çıkma olasılığı arz ve talep koşullarının görece daha az değişken olduğu diğer bir deyişle istikrarlı olduğu pazarlarda daha yüksektir. Yine teşebbüslerin maliyet, talep, pazar payı, ürün çeşitliliği ve kapasite göstergelerinin benzeştiği pazar yapılarında da teşebbüslerin rekabetçi güdülerini benzer olacağından bilgi değişimi teşebbüsler arası koordinasyon ihtimalini artırmaktadır.
- (37) Diğer yandan konuya, bilginin niteliği bakımından yaklaşıldığında öncelikle değişilen bilginin rekabete duyarlı (stratejik) bilgi olup olmadığının değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Pazardaki belirsizliği azaltan stratejik verilerin rakipler arasında değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girmesi, başka türlü bilgilerin değişimine kıyasla daha muhtemeldir. Genel olarak fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, Ar-Ge programlarına ilişkin ve benzeri bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilmekte ve bu tür verilerin paylaşılması, tarafların rekabetçi güdülerinin azaltılması suretiyle rekabeti kısıtlayıcı etkiler doğurabilmektedir.

değişiminin rekabeti kısıtlama amacı olup olmadığının değerlendirilmesinde bilgi değişiminin, doğası gereği rekabetin kısıtlanmasına yol açıp açmayacağı değerlendirilecektir. Geleceğe yönelik planlara ilişkin bir bilgi değişiminin amaç yönünden rekabeti kısıtlama ihtimali, mevcut verilerin değişimine kıyasla daha fazladır. Bu çerçevede, rakiplerin, gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgileri aralarında değişmesi, genellikle fiyat ya da miktar tespiti amacı taşıdığı için, normal koşullar altında kartel olarak değerlendirilir.

¹³ Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz, 43. paragraf.

- (38) Son olarak belirtilmelidir ki verilerin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığı ve pazarı kapsama derecesi ile verilerin toplulaştırılmış olup olmadığı ve güncelliği gibi faktörlere de bağlıdır. Bilgi ticari sır olmaktan uzaklaşıp kamuya açık olacak bir bilgi niteliği taşıdığında, bireysel özellik taşımak yerine toplulaştırılmış olduğunda, geleceğe yönelik olmayıp geçmiş verilere dayandığında rekabeti bozucu etkilerinin sınırlı olduğu kabul edilmektedir. Bilgi değişiminin sıklıkla gerçekleşmesi piyasadaki teşebbüslerin bu bilgilere göre davranışlarını değiştirmesini kolaylaştıracağından bilginin değişim sıklığı da değerlendirmede dikkate alınmaktadır.
- (39) Bu çerçevede önemli olan husus değişilen bilgi sayesinde rakiplerin birbirlerinin gelecekteki faaliyetlerine ilişkin tahmin yapma ihtimalinin nasıl etkilendiğidir. Herhangi bir teşebbüsün bireysel verilerinin tespitini yeterince güçleştirecek şekilde toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere neden olma olasılığı teşebbüs bazındaki verilerin değişimine kıyasla çok daha düşüktür. Satış, kapasite verileri ya da girdi ve bileşen maliyetleri gibi verilerin bir meslek birliği ya da pazar araştırma şirketi tarafından toplanması ve toplulaştırılmış halde yayımlanması, sektörün ekonomik durumuna ışık tutacağından, tedarikçilerin ve müşterilerin yararına olabilir. Verilerin bu şekilde toplanması ve yayımlanması, pazardaki teşebbüslerin bilgiye dayalı tercihler yaparak, stratejilerini pazar koşullarına etkin bir şekilde uyarlamalarını sağlar. Genel olarak, yoğunlaşmış bir oligopol söz konusu değilse, toplulaştırılmış verilerin değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açma olasılığı düşüktür.
- (40) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri bakımından verinin güncelliği önemli bir faktördür. Geçmiş tarihli verilerin değişiminin rekabeti kısıtlama olasılığı, güncel ve geleceğe yönelik verilerin değişimine kıyasla daha düşüktür. Verinin rekabeti bozma riski taşımaması için ne kadar eski olması gerektiğine dair belirlenmiş bir eşik yoktur. Bu eşik verinin niteliğine, toplulaştırılmış olup olmamasına, bilgi değişiminin sıklığına ve ilgili pazarın istikrarı ile şeffaflığı gibi kriterlere bağlıdır. Sık aralıklarla yapılan bilgi değişimleri, teşebbüslerin pazarda ortak bir anlayışa ulaşmasını ve anlaşmadan sapmaların izlenmesini kolaylaştırarak işbirlikçi sonuç riskini artırır. Ancak bilgi değişiminin hangi sıklıkla yapıldığında işbirlikçi sonuca sebebiyet vereceği, verinin niteliği, güncelliği ve toplulaştırılmış olup olmaması gibi unsurlara bağlıdır.
- (41) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri değerlendirilirken, bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin ilgili pazarı kapsama derecesi de dikkate alınmaktadır. Zira bilgi değişimi pazardaki teşebbüslerin birçoğunu kapsıyorsa, yukarıda anılan risklerin gerçekleşme olasılığı arttığı gibi, bilgi değişiminin tarafı olmayan rakiplerin bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin rekabeti bozucu davranışlarını sınırlama potansiyeli de azalmaktadır.
- (42) Bilgi değişiminin değerlendirilmesi bakımından dikkat edilmesi gereken son unsur paylaşılan bilgilerin ve bilgi değişiminin kamuya açık olup olmamasıdır. Gerçek anlamda kamuya açık bilgilerin değişiminin genellikle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi beklenmez. Gerçek anlamda kamuya açık bilgiler, bilgiye erişim maliyetleri bakımından bütün rakipler ve müşterilerce aynı derecede erişilebilir olan bilgilerdir. Öte yandan bilgi değişiminin gerçek anlamda kamuya açık bir şekilde yapılması, bilgi değişiminin işbirlikçi etkilerinin diğer teşebbüsler, potansiyel rakipler ve müşteriler tarafından sınırlanabildiği ölçüde, pazardaki rekabetin bozulması olasılığını azaltabilir.

G.6.3. 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (43) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrası; *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler*

arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaaktır." hükmünü haizdir. 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde ise "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir." hükmü yer almaktadır. Bu bağlamda, menfi tespit değerlendirmesi için öncelikle bildirim konusu teşebbüs birliği kararının rekabeti kısıtlayıcı bir nitelik taşıyıp taşımadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

- (44) Kılavuz'un 56. ve 57. paragraflarında bilgi değişiminin, doğası gereği rekabetin kısıtlanmasına yol açıp açmayacağı değerlendirilmesi gerektiği ifade edilerek geleceğe yönelik planlara ilişkin fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi bilgi değişimlerinin amaç yönünden rekabeti kısıtlama ihtimalinin, mevcut verilerin değişimine kıyasla daha fazla olduğu ve bu verilerin genellikle fiyat ya da miktar tespiti amacı taşıdığı belirtilmektedir.
- (45) Bildirime konu uygulamanın amacı ilgili yönetim kurulu kararında "Seramik sağlık gereçleri ve seramik kaplama malzemeleri pazarlarındaki gelişmelerin takip edilmesi, endüstri büyüklüğü hakkında bilgiler oluşturulması, dünya rakamları ile karşılaştırma yapmaya müsait sağlıklı istatistik veriler çıkartılması, sektör açısından öngörülebilirlik sağlanması ve kamu otoritelerine gerekli bilgilerin sunulabilmesi..." olarak ifade edilmiş olmakla birlikte bu uygulama kapsamında bilgi değişimine konu üretim ve satış miktarı, kapasite, çalışan sayısı, toplam enerji tüketimi ve karbon salınım miktarı gibi verilerin en az beş teşebbüse¹⁴ ait olacağı ve yılda bir kez toplanacağı, en az üç ay eskitilecek şekilde paylaşılacağı anlaşılmaktadır.
- (46) Kılavuz'daki açıklamalardan ve geçmiş tarihli Kurul kararlarından teşebbüs bazında bilgi içermeyen toplulaştırılmış ve geçmişe yönelik (en az üç ay eskitilen) bilgi değişiminin stratejik veri paylaşımı özelliği taşımadığı anlaşılmaktadır. Ancak Kılavuz'da yoğunlaşmanın yüksek olduğu pazarlarda bu durumda bile rekabeti kısıtlama etkisinin oluşabileceği belirtilmektedir.
- (47) SKM pazarında 2021 yılında en yüksek pazar payına sahip teşebbüsün pazar payı %(.....); pazarın CR4 değeri ise %(.....)'tür. SSG pazarında ise 2021 yılında en yüksek pazar payına sahip teşebbüsün payı %(.....) olup pazarın CR4 değeri %(.....) oranındadır. Dolayısıyla SKM ve SSG pazarlarının CR4 değerlerinin %(.....)-%(.....) aralığında olduğu görülmektedir.
- (48) Başvuru konusu teşebbüs birliği kararındaki bilgi değişiminin rekabeti sınırlayıcı nitelikte olup olmadığını tespiti için söz konusu bilgi değişiminin koşullarını değerlendirmek gerekmektedir. Teşebbüs birliği kararı kapsamında paylaşılacak bilgiler arasında kapasite, üretim, satış ve maliyetlerin hesaplanmasına yol açabileceğinden elektrik enerjisi ve toplam enerji verilerinin¹⁵ stratejik bilgi olarak değerlendirilebileceği görülmektedir. Bununla beraber Kılavuz'da ve Federal Ticaret Komisyonu'nun (FTC) rakipler arası işbirliklerine yönelik rehberinde (FTC Rehberi) stratejik bilgilerin, verilerin toplulaştırılmış, geçmişe yönelik ve üçüncü taraflarca işleniyor olması hallerinde

¹⁴ Yönetim kurulu kararında; beş katılımcı şartı sağlanmış olmasına rağmen, hiçbir katılımcı verisinin toplam veri içerisindeki ağırlığı %25'in üzerinde olmayacağı, %25 şartı sağlanmadığı takdirde ya katılımcı sayısı arttırılacağı ya da paylaşım yapılmayacağı ifade edilmektedir.

¹⁵ SERFED tarafından, seramik sektöründeki önemli üretim maliyet kalemlerinin işçilik, hammadde ve ambalaj olarak sıralanabileceği ifade edilmiştir. Sunulan bilgilere göre; seramik sektörünün toplam üretim maliyetleri içinde enerji maliyetlerinin payı %(.....) arasında, salt elektrik maliyetinin payı ise %(.....) arasında değişmektedir.

rekabeti sınırlayıcı stratejik bilgi olma niteliğini kaybettiği ifade edilmektedir. Dar oligopol olmayan pazarlarda beş katılımcı üzerindeki bilgi paylaşımı toplulaştırılmış olarak kabul edilebilecektir. FTC Rehberi'nde ise en az beş katılımcı verisi olması ve hiçbir teşebbüsün verisinin toplam veri içerisindeki ağırlığının %25'in üzerinde olmaması durumunda verilerin toplulaştırılmış olacağı ifade edilmektedir. Başvuruda her veri seti açısından en az beş teşebbüsün verisi toplanmadıkça verinin paylaşılmayacağı ifade edilmektedir. Dar oligopol olmayan SSG ve SKM pazarlarında beş teşebbüsün verisinin paylaşılması toplulaştırma olarak kabul edilebilecektir. Ancak FTC yorumuyla bakıldığında verilerin paylaşılma konu olan pazarlarda sadece en yüksek pazar payına sahip beş teşebbüsün pazar payı verisi toplulaştırıldığında en yüksek pazar payına sahip teşebbüsün tek başına toplam verinin ağırlık olarak SKM pazarında % (.....)'unu, SSG pazarında ise % (.....)'sini sağlayacağı görülmektedir. Bununla birlikte, %25 eşiğinin çoğu pazarda beş teşebbüsle paylaşım halinde sağlanamayacağı ifade edilmelidir. Örneğin simetrik bir pazar durumunda sadece en büyük teşebbüsün %7 diğer teşebbüslerin %5 pazar payı olması halinde de beş teşebbüsün bilgi paylaşımı halinde %25'lik eşik aşılabacaktır.

- (49) Bu noktada veri paylaşımının bu tür bir pazar yapısında doğurması beklenen endişelerden biri teşebbüslerin tespit edilemeyen bir rekabeti kısıtlayıcı anlaşmayı bozanı tespit etmek veya uyumlarını takip etmek için kullanmasıdır. Bu nedenle sektörün daha önce bu yönde bir soruşturma geçirip geçirmediği incelenabilmektedir. Bu çerçevede Kurulun 24.04.2006 tarihli ve 06-29/355-87 sayılı SKM ile SSG pazarlarına ilişkin kararı göz önünde bulundurulmuştur.
- (50) Başvuru konusu teşebbüs birliği kararında verilerin yılda bir kez toplanacağı ve üç ay eskitilmeden üyelerle paylaşılmayacağı belirtilmektedir. Dolayısıyla verilerin rekabeti sınırlayıcı stratejik bilgi olma niteliğini kaybedecek kadar eskitilmesinin planlandığı görülmektedir.
- (51) Başvuruda verilerin toplanma faaliyetinin gizlilik hükümleri içeren bir hizmet sözleşmesi akdedilecek olan üçüncü taraf bir bağımsız danışmanlık şirketi tarafından yürütüleceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla bilgi değişiminin bağımsız bir üçüncü taraf aracılığıyla gerçekleştirileceği anlaşılmaktadır. Her ne kadar başvuruya konu uygulama çerçevesinde toplanacak verilerin üçüncü taraf aracılığıyla gerçekleştirilmesi; stratejik verilerin üç ay eskitilerek ve toplulaştırılarak paylaşılması planlanıyorsa da pazarın yapısı dikkate alındığında başvuruya konu uygulamanın pazardaki şeffaflığı arttırarak rakip davranışlarının tahminini kolaylaştıracak potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Öte yandan, bu bilgilerin yayımlanmasının arz ve talepte yaşanan değişikliklerin daha hızlı algılanarak pazarın daha kısa sürede dengeye gelmesini sağlayabileceği ve teşebbüslerin yenilik yapmalarını, kapasitelerini verimli kullanmalarını, buna bağlı olarak yatırımların etkin yapılmasını ve daha etkin satış ve pazarlama stratejileri geliştirmelerini teşvik edebileceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte yukarıda da yer verildiği üzere pazarın yapısı ile SSG ve SKM pazarlarında rakipler arası koordinasyon riski dikkate alındığında, veri paylaşımına ilişkin teşebbüs birliği kararına menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

G.6.4. 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

- (52) 4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesine göre Kurul, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilmektedir. Bu koşullar 5. maddenin birinci fıkrasında:

- a. Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b. Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- c. İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d. Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

şeklinde sayılmıştır. Bu çerçevede başvuru konusu işlem ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesine aşağıda yer verilmektedir.

a) Malların Üretim veya Dağıtımı ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

- (53) Başvurunun konusunu SSG ve SKM pazarlarına ilişkin aktif çalışan sayısı, yıllık enerji tüketimi, yıllık toplam karbon salınım miktarı, kapasite, yıllık üretim miktarları ve yıllık satış miktarları verilerinin paylaşılması oluşturmaktadır. Bu çerçevede ilgili verilere ilişkin muafiyet değerlendirmesi her bir başlık altında ayrı ayrı verilmektedir.
- (54) Başvuruya konu veri paylaşımı kapsamında, gönüllü katılımcılardan her bir yıllık dönem sonunda aktif olarak istihdam ediyor oldukları personel sayısı bilgisinin alınacağı ve bu verinin tüm katılımcıların verileri ile derlenip üç ay geçtikten sonra kümülatif bir şekilde paylaşılacağı belirtilmektedir. Seramik sektöründe istihdam edilen personel sayısına ilişkin güncel bir bilginin bulunmaması nedeniyle söz konusu veri paylaşımının sektörün istihdamına ilişkin bilgi vermesi açısından faydalı olacağı ifade edilmektedir. Toplanan veriler arasında personellere ödenen ücretlere ilişkin herhangi bir bilginin bulunmayacağı göz önünde bulundurulduğunda istihdam verilerine ilişkin paylaşımların rekabeti kısıtlamayacağı değerlendirilmektedir. Kurulun *Türklim* Kararı'nda¹⁶ personel maliyetlerine yönelik bilgi içermeyen gemi kabul ve personel sayılarının paylaşımına 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine hükmedilmiştir.
- (55) Başvuru formunda enerji tüketimine ilişkin veri paylaşımı bakımından; yılda bir kere katılımcıların elektrik ve doğalgaz tüketim miktarları ile toplam enerji verilerinin toplanacağı ve bu verilerin bir yıllık dönem üzerinden üç ay geçtikten sonra toplulaştırılarak paylaşılacağı ifade edilmektedir. Paylaşılması planlanan toplam tüketim miktarı, yıllık en düşük ve en yüksek tüketim miktarına ilişkin verilerde herhangi bir üye ismi, bölge ya da alt kırılım olmayacağı belirtilmektedir. Bu kapsamda ortalama enerji tüketimine, en düşük ve en yüksek enerji tüketim verilerine ilişkin yapılan paylaşımların; sektörde faaliyet gösteren ve enerji tüketimi ortalamasının üzerinde kalan teşebbüsleri enerji tüketim miktarlarını düşürmeleri, enerji verimliliğini artırıcı projeler geliştirmeleri, bu yönde yatırımlar yapmaları açısından motive edeceği ve seramik üretiminde önemli bir maliyet olan enerji maliyetlerini azaltacağı ifade edilmiştir. Kurulun *EBK* kararında¹⁷ Eskişehir Bilecik Kütahya Seramik İş Kümesi Derneği (EBK) tarafından, elektrik ve doğal gaz olmak üzere iki ayrı enerji kalemine ilişkin, tedarikçilerden indirim teklifleri toplanması ve bununla bağlantılı olarak söz konusu indirim tekliflerinin katılımcı üyelerine raporlanması faaliyetlerine menfi tespit verilmiştir. Benzer şekilde Kurulun *EBK*'ya ilişkin bir başka kararında¹⁸ üretim süreçlerindeki enerji verimliliğinin artırılmasını ve böylece seramik üretiminde önemli bir maliyet olan enerji maliyetinin düşürülmesi amacıyla EBK üyeleri tarafından elektrik ve doğal gaza ilişkin danışmanlık

¹⁶ Kurulun 14.11.2019 tarihli ve 19-40/655-280 sayılı kararı.

¹⁷ Kurulun 01.06.2016 tarih ve 16-19/318-145 sayılı kararı.

¹⁸ Kurulun 06.10.2015 tarih ve 15-37/586-205 sayılı kararı.

hizmeti alınması ve alınacak hizmet sonucunda elde edilecek verilerin küme aktörlerine raporlanması faaliyetlerine menfi tespit verilmiştir. Kararda ayrıca seramik gibi enerji yoğun üretim yapılan bir sektör açısından enerji verimliliği kavramının büyük önem arz ettiği değerlendirilmiştir.¹⁹

- (56) Başvuru formunda teşebbüslerden yıllık karbon salınım miktarlarına ilişkin toplanması planlanan veriler ile sera gazı emisyonlarının azaltılması konusunda bir motivasyon ve bilinç yaratılmasının amaçlandığı, veri paylaşımının seramik sektöründe emisyon azaltıcı ve verimlilik artırıcı teknolojilerin araştırılması ve uygulanmasına yönelik çalışmalara destek olacağı belirtilmiştir. Ayrıca enerji (elektrik ve doğalgaz) ile karbon salınımına ilişkin veri paylaşımının mevcut enerji maliyetlerinde azalma sağlayarak uluslararası alanda sektörün rekabet gücünün artması ve tüketilen enerjinin daha verimli ve çevreci kullanılması konusunda fayda sağlayacağı ifade edilmiştir.
- (57) SERFED tarafından mevcut kapasiteye ilişkin veri paylaşımı ile sektörün mevcut kapasitesine ve yatırım potansiyeline yönelik genel bir fikir edinilmesinin amaçlandığı, söz konusu kapasite verisinin seramik sektöründeki atıl kapasiteye ilişkin bir öngörü oluşturacağı, plansız yatırımların önlenmesinde etkili olacağı belirtilmiştir. Başvuru formunda ayrıca atıl kapasite oluşumunun ilgili pazarlara giriş engeli oluşturabildiği, teşebbüslerin üretim bilgilerinin kapasite bilgileriyle beraber değerlendirilmesi neticesinde sektördeki arz ve talep dengesinin doğru bir şekilde yorumlanabileceği ve böylelikle teşebbüslerin ilave kapasiteye ihtiyaç duyup duymayacaklarına dair öngörü sahibi olabilecekleri ifade edilmiştir.
- (58) Başvuruya konu uygulama kapsamında üretim ve satış miktarlarına ilişkin veri paylaşımı ile ilgili olarak; geçmişe yönelik, yeterince eskitilmiş ve toplulaştırılmış olma şartını sağlayacak kümülatif üretim ve satış adedi verilerine ilişkin bilgi paylaşımının SSG ve SKM pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin piyasanın arz/talep yapısı konusunda bilgi sahibi olmalarına ve kendilerini piyasada doğru konumlandırabilmelerine yardımcı olacağı, rekabetçi açıdan daha etkin stratejiler geliştirebilecekleri, böylelikle teşebbüslerin maliyetlerinin düşürülmesi ve kalitenin artırılmasını sağlayacağı ifade edilmiştir. Ek olarak üretim ve satış miktarlarına ilişkin veri paylaşımının, uzun süren ve önemli derecede maliyet teşkil eden piyasa araştırmalarının yarattığı kaynak israfını giderebileceği belirtilmiştir.
- (59) Kılavuz'da da, kıyaslamalar sonucu planlamaların daha iyi yapılması ile maliyet tasarrufu sağlanması, üretimin talebin yüksek olduğu piyasalara ya da düşük maliyetli teşebbüslere kayması, kaynak dağılımının düzelmesi ve potansiyel rakiplerin pazara girişteki risklerinin düşürülmesi, kamuya açık bilgiler ile tüketicinin araştırma maliyetlerinin azalması gibi unsurlar bilgi değişiminin etkinlik kazanımı ortaya çıkaracağı alanlar olarak sayılmaktadır.
- (60) Yapılmakta olan ve yapılması öngörülen bilgi değişiminin; teşebbüslerin konumu, rakiplerin mevcut pozisyonu, pazarın büyüklüğü, arz ve talebin yapısı gibi hususlarda teşebbüslerin bilgi sahibi olmasını sağlayarak söz konusu teşebbüslerin rekabet anlamında pazarda kendilerini daha doğru konumlandırmalarına ve stratejilerini buna göre belirlemelerine imkân sağladığı/sağlayacağı öngörülmektedir. Ayrıca, başvuruya konu veri paylaşımı faaliyetlerinin SKM ve SGM pazarlarındaki istatistiki eksiklikleri bir ölçüde giderebileceği; sektöre ilişkin istatistiki verilerin derlenmesiyle birlikte teşebbüslerin piyasanın durumunu daha net bir şekilde görebileceği ve dolayısıyla pazardaki aksiyonlarını verimlilik ve etkinlik bakımından optimize etme şansı elde

¹⁹ A.g.k. sayfa 7.

edebilecekleri söylenebilir. Kurulun *FKB* kararında²⁰, pazara ilişkin temel verilerin kamuoyunun ve ilgili pazarlarda faaliyet gösteren şirketlerin bilgisine sunulması ile teşebbüslerin pazarda kendilerini daha doğru konumlandırması ve piyasa araştırma maliyetlerinin azalması şeklindeki etkinlikler 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (a) bendinde belirtilen koşulun sağlanması için yeterli görülmüştür.

- (61) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında bilgi değişiminin; teşebbüslerin pazarda kendilerini daha doğru konumlandırmalarına, etkinliklerini arttırmalarına ve müşterilerin taleplerini daha iyi karşılayan stratejiler oluşturabilmelerine yardımcı olmak ve pazardaki veri eksikliğini gidermek suretiyle etkinlik kazanımı sağladığı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki koşulu karşıladığı değerlendirilmektedir.

b) Tüketicinin Yarar Sağlaması

- (62) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için tüketicinin ekonomik gelişmeden yarar sağlaması ve ortaya çıkacak faydadan adil bir pay alması bir diğer koşuldur. Tüketicilere yansıtılacak yararlar kapsamında; fiyatlarda sağlanacak düşüş, kalitenin ve ürün çeşitliliğinin artırılması, mal veya hizmet arzında devamlılığın sağlanması gibi hususlar sayılabilir.
- (63) Bildirim formunda bu koşul ile ilgili yer alan öncelikli argüman, yukarıda vurgulandığı üzere pazarın koşullarının daha doğru şekilde tespit edilebilmesi ve bu bilgiler ışığında teşebbüsler tarafından daha rekabetçi stratejiler belirlenmesinin sağlanmasıdır. Rekabet düzeyinde sözü edilen şekilde gerçekleşecek bir artışın ise tüketiciler bakımından fiyat düşüşü, hizmet kalitesinde artış, ürün çeşitliliği gibi yararlar sağlaması beklenmektedir.
- (64) Söz konusu bilgilerin paylaşılması ile teşebbüsler üretim ve satış kararlarını daha rasyonel alabilecekleri için, pazardaki rekabet düzeyindeki artışın üretilen, tedarik edilen ürünlerin maliyetlerinin azaltılması yönünde teşebbüsler üzerinde bir baskıya da sebep olabileceği; maliyetlerin azalmasının ise tüketicinin daha düşük fiyatlardan yararlanmasını sağlayabileceği ifade edilmektedir. Ek olarak atıl kapasitenin azalmasına bağlı olarak piyasadaki giriş engellerinin azaltılması ve yeni yatırımlara imkân sağlanması neticesinde, yeni girişlerin yaratacağı rekabetin tüketici faydasına neden olacağı; nitekim piyasaya yeni girişlerin yarattığı rekabetçi baskının, fiyatların düşmesi ve kalitenin artırılmasını sağlayabileceği belirtilmektedir.
- (65) Bildirim formunda ayrıca, bilgi paylaşımı sonucunda pazardaki büyüme fırsatlarının tespit edilebileceği, bu durumun teşebbüslerce sunulan hizmetin talebin yoğunlaştığı alanlara kaymasına neden olacağı, tüketici talebinin daha rekabetçi koşullarla karşılanmasının mümkün olacağı ve piyasada ürün çeşitliliği ile arz devamlılığının sağlanacağı ifade edilmektedir.
- (66) Başvuru konusu bilgi değişimi, yukarıda ifade edildiği üzere pazarın koşullarının daha doğru şekilde tespit edilebilmesini ve bu bilgiler ışığında teşebbüsler tarafından daha rekabetçi stratejiler belirlenmesini sağlayabilecek niteliktedir. Rekabet düzeyinde sözü edilen şekilde gerçekleşecek bir artışın ise tüketiciler bakımından fiyat düşüşü, hizmet kalitesinde artış, ürün çeşitliliği gibi yararlar sağlaması beklenmektedir. Söz konusu bilgilerin paylaşılmasının, tüketici faydasına yol açacağı, zira bilgi değişimi sayesinde teşebbüslerin üretim ve ithalat kararlarını daha rasyonel bir şekilde alabileceği, pazardaki rekabet düzeyindeki artışın üretilen ve tedarik edilen ürünlerin maliyetlerinin

²⁰ Kurulun 15.02.2018 tarih ve 18-05/79-43 sayılı kararı.

azaltılması yönünde teşebbüsler üzerinde bir baskıya da sebep olabileceği ve neticesinde maliyetlerin azalmasının ise tüketicinin daha düşük fiyatlardan yararlanma ihtimalini doğurabileceği değerlendirilmektedir. Ek olarak, bilgi paylaşımının şeffaf bir şekilde kamuya da sunulacak olması, tüketicilerin karar alma süreçlerinde yararlı olabilecektir.

- (67) Bu çerçevede; bilgi değişimi kapsamında teşebbüslerin kendilerini daha doğru konumlandırmalarından ve pazardaki veri eksikliğinin giderilmesinden tüketicilerin faydalanacağı, dolayısıyla tüm bu tespitler ışığında, bilgi paylaşımına konu hususun genel hatları itibarıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki koşulu karşıladığı değerlendirilmektedir.

c) İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

- (68) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan, muafiyet kararı verilebilmesinde aranan olumsuz koşul gereğince, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalıdır. Bu değerlendirme yapılırken dikkate alınması gereken başlıca hususlar; pazarda hâlihazırda giriş engellerinin olup olmadığı, hâkim durumda olan bir teşebbüsün bulunup bulunmadığı, dikey anlaşmalar aracılığıyla giriş engeli yaratılıp yaratılmadığı, tüketici tercihlerinin ne ölçüde kısıtlandığı ve pazarın yapısı olarak sıralanabilir.
- (69) Bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etkileri değerlendirilirken bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin ilgili pazarı kapsama derecesi dikkate alınmaktadır. Zira bilgi değişimi pazardaki teşebbüslerin birçoğunu kapsıyorsa, bilgi değişiminin rekabeti kısıtlayıcı etki doğurma olasılığı arttığı gibi bilgi değişiminin tarafı olmayan rakiplerin bilgi değişiminde bulunan teşebbüslerin rekabeti bozucu davranışlarını sınırlama potansiyeli de azalmaktadır. Her iki pazar açısından da teşebbüslerin ilgili pazarlardaki paylarının yıllar içerisinde büyük değişimler göstermediği, en fazla paya sahip olan teşebbüslerin kendi içlerinde çok fazla değişim sergilemediği söylenebilecektir.
- (70) Başvuruya konu bilgi paylaşımının sektördeki rekabetçi yapıya etkisinin incelenmesi açısından, SERKAP ve SERSA üyesi olmayan teşebbüslerin de pazar paylarının incelenmesi yerinde olacaktır.
- (71) SERKAP ve SERSA üyesi olmayan teşebbüslerin pazar payları ihmal edilebilir düzeyde düşüktür. Bununla birlikte SERKAP veya SERSA üyesi olmayan (.....) tarafından iletilen cevabi yazıda; başvuruya konu bilgi paylaşımının sektörün geleceği için faydalı bilgilere sahip olma imkânı verebileceği; yatırımları arttırabileceği ve atıl kapasitenin önüne geçebileceği ifade edilmektedir.
- (72) Pazara yeni giriş ihtimallerinin değerlendirilmesi bağlamında pazarın yapısı ve gelişimi dikkate alınabilecek unsurlardan birini oluşturmaktadır. Zira durağan veya küçülen bir pazarın, yeni giriş için cazip olmayabileceği söylenebilecektir.
- (73) Bildirim formunda pazarın yapısına ilişkin olarak;
- Pazarda çok sayıda üretici teşebbüsün bulunduğu, bunun yanında başta Çin olmak üzere, diğer ülkelerden Türkiye'ye ithalat yapıldığı,
 - Türkiye'nin ihracat hacmi yüksek seramik üreticisi ülkeler arasında yer aldığı,
 - Halihazırda SSG ya da SKM pazarında hakim durumda bulunan yahut pazar gücüne sahip olan herhangi bir teşebbüsün bulunmadığı,
 - Pazardaki ürünlerin kalite bakımından çeşitlilik arz etmeleri, piyasadaki rekabetin; kalite, etkin bir pazarlama, tüketicilerin SSK ve SKM için tasarım ve moda

beklentisine bağlı olarak değişen talebe hızlı yanıt verme, yeni model geliştirme yeteneği ve ürün çeşitliliği gibi kriterlere göre şekillendiği dikkate alındığında, SSG ve SKM ürünlerinin sadece fiyat rekabetine dayanan homojen bir yapıdan uzaklaşmaya başladığı

açıklamaları yapılmaktadır.

- (74) Bildirim formunda seramik sektörüne giriş için herhangi bir idari izin alma zorunluluğu bulunmadığı, ancak ithalat gerçekleştirecek teşebbüslerin faaliyetlerini T.C. Ticaret Bakanlığı ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın belirlediği mevzuata uygun gerçekleştirmesi ve İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi, Çevre Yönetim Sistemi Belgesi gibi bazı zorunlu belgeleri alması gerektiği ifade edilmektedir. Ek olarak seramik sektöründe sermaye ihtiyacı ve enerji tüketiminin yüksek olduğu, bununla birlikte pazara üretim seviyesinde giriş yapma niyeti içerisindeki teşebbüslerin büyüklüklerinin söz konusu maliyetleri karşılayabilecek boyutta oldukları ifade edilmektedir. Bildirim formunda ayrıca son üç yılda Türkiye'de SKM pazarına yeni giren teşebbüs olmadığı, ancak SSG pazarına ise 2 yıl önce Mcp Manisa Seramik Ürünleri Sanayi ve Ticaret AŞ'nin girdiği belirtilmektedir.
- (75) Pazarın yapısına ilişkin olarak; pazardaki ürünlerin homojen olmamaları, fiyat ve kalite bakımından çeşitlilik arz etmeleri, piyasadaki rekabetin, kalite, etkin bir pazarlama, değişen talebe hızlı yanıt verme, yeni model geliştirme yeteneği ve ürün çeşitliliği gibi kriterlere göre şekillenmesi gibi hususların bildirim konu bilgi değişiminin ilgili piyasadaki rekabet üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin önüne geçebileceği, dolayısıyla mezkûr bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen koşulu sağladığı değerlendirilmektedir.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

- (76) 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen son koşul gereği, anlaşmadan ilk iki olumlu koşuldaki yararların elde edilmesi için daha az rekabeti sınırlayıcı bir yöntemin söz konusu olmaması gerekmektedir. Bu koşul altındaki değerlendirmelerde genel olarak bilgi değişimine konu verilerin elde edilecek faydaların sağlanması için zorunlu olup olmadığı dikkate alınacaktır.
- (77) Bildirim formunda muafiyetin bu son şartı ile ilgili olarak; bilgi paylaşımının gönüllülük esasına dayalı olduğu ve sektörde SERFED'e veya bünyesindeki derneklere üye olma zorunluluğunun bulunmadığı; bilgi paylaşımının kamuya açık şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmesi sonucunda sektör oyuncularının yanı sıra müşteriler ve diğer üçüncü kişilerin de verilere ulaşmasının mümkün olacağı ifade edilmektedir. Ayrıca bilgi paylaşımı frekans sıklığına düşük olduğu, toplulaştırılan verilerin yılda bir kez üç ay eskitilerek paylaşılacağı belirtilmektedir.
- (78) Geçmiş tarihli veriler ile ilgili olarak daha önce de vurgulandığı üzere, verinin rekabeti bozma riski taşımaması için ne kadar eski olması gerektiğine dair belirlenmiş bir eşik bulunmamaktadır. Bu eşik verinin niteliğine, toplulaştırılmış olup olmamasına, bilgi değişiminin sıklığına ve ilgili pazarın istikrarı ile şeffaflığı gibi kriterlere bağlıdır. Sık aralıklarla yapılan bilgi değişimleri, teşebbüslerin pazarda ortak bir anlayışa ulaşmasını ve anlaşmadan sapmaların izlenmesini kolaylaştırarak işbirlikçi sonuç riskini artırabilmektedir.
- (79) Bildirim formunda başvuru konusu bilgi paylaşımı kapsamında; en az beş katılımcı şartı sağlanmış olmasına rağmen, katılımcılardan birinin verisinin toplam veri içerisindeki ağırlığı %25'in üzerinde ise ilgili veriye ilişkin o yıl için paylaşım yapılmayacağı; bağımsız

danışmanlık şirketi tarafından derlenmiş olan geçmiş bir yıllık döneme ilişkin verilerin, yılın bitiminden itibaren üç ay geçtikten sonra paylaşılacağı ve toplanacak verilere istinaden bağımsız danışman firma tarafından hazırlanan dokümanda; üretim, satış, fiyat ve kapasite kullanım oranlarının gelecekteki durumlarına dair tahminler yahut teşebbüslerin karşılıklı rekabetçi davranışlarını etkileyebilecek herhangi bir yorum, analiz veya tavsiyenin yer almayacağı ifade edilmektedir.

- (80) Bu çerçevede bağımsız bir teşebbüs tarafından paylaşılması planlanan bilgilerde; gönüllü teşebbüslere ait SSG ve SKM pazarlarında aktif çalışan sayısı, yıllık enerji tüketimi, yıllık toplam karbon salınım miktarı, kapasite kullanım oranları, yıllık üretim ve satış miktarlarına ilişkin bilgilerin yer alacağı anlaşılmaktadır. Söz konusu veri paylaşımının teşebbüs bilgisi içermeyecek şekilde kümülatif yapılacağı, bir yıllık döneme ilişkin verilerden oluşacağı, yılın bitiminden itibaren üç ay geçtikten sonra paylaşılacağı göz önünde bulundurulduğunda ilgili pazardaki rekabeti olumsuz etkileme ihtimalinin düşük olduğu değerlendirilmektedir.
- (81) Bu çerçevede, başvuruya konu veri paylaşımının kümülatif olması ve teşebbüs bilgisi içermemesi, veri paylaşım sıklığının düşük olması, paylaşılacak verilerin kamuya açık olması, verilerin eskitilme süresinin yeterli olması, verilerin bağımsız bir araştırma şirketi tarafından derlenecek olması nedenleriyle rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmadığı, dolayısıyla söz konusu veri paylaşımının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki koşulu karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (82) Yukarıda yapılan tespit ve değerlendirmeler ışığında başvuru konusu uygulamanın 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde öngörülen tüm koşulları sağladığı, bu kapsamda başvuru konusu uygulamaya bireysel muafiyet tanınabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (83) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Türkiye Seramik Federasyonu tarafından alınan yönetim kurulu karar uyarınca Seramik Sağlık Gereçleri Üreticileri Derneği ve Seramik Kaplama Malzemeleri Üreticileri Derneği üyelerinin faaliyetlerine ilişkin birtakım bilgilerin bağımsız bir danışmanlık şirketi tarafından toplanarak katılımcı üyeler ve kamu ile paylaşılmasına ilişkin uygulamaların, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle, aynı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
 - Söz konusu uygulamalara aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında sayılan şartların tamamını sağlaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.